

Oei, een risicovechtsport in mijn gemeente!

Richtlijnen en praktische tips voor het omgaan met risicovechtclubs

Buigt je gemeente zich over een specifieke visie betreffende risicovechtsporten? Ben je je bewust van wat risicovechtsport inhoudt? Heb je een idee van de voorwaarden waaraan risicovechtportfederaties zouden moeten voldoen? Heb je ook soms moeite met het inschatten van de kwaliteit van een risicovechtclub of trainersdiploma's in de vechtsport? Al eens nagedacht over de beoefening van full-contact sporten voor kinderen in je gemeente? Weet je bij welke federaties je vechtsportkampioenen aangesloten kunnen zijn?

Els Dom
Projectcoördinator Risicovechtportplatform
els@vlaamsesportfederatie.be

Met alle vragen over risicovechtsport kan je terecht bij het Risicovechtsportplatform Vlaanderen. Dit platform is in 2013 opgestart in opdracht van de Vlaamse minister van Sport Muyters en dit onder de vleugels van de Vlaamse Sportfederatie. Het wil als kennis- en expertisecentrum, service- en ondersteuningspunt en aanspreek- en communicatiepunt een helpende hand bieden aan iedereen die betrokken is bij risicovechtsport. In 2014 voorziet het Risicovechtsportplatform verschillende acties om kennis en tools aan te bieden zodat het lokale sportbeleid op een zo goed mogelijke manier kan omgaan met deze risicovolle sporttakken en stijlen. Als gemeente of stad heb je er immers alle belang bij dat dit op een gecontroleerde en verantwoorde wijze gebeurt. Dit artikel wil alvast een inleiding geven over het omgaan met risicovechtsportclubs door de lokale beleidsverantwoordelijken.

- woorde sportbeoefening;
- de verantwoordelijkheid van alle betrokkenen. Elke betrokkene heeft een duidelijke taak en verantwoordelijkheid om op een medisch verantwoorde wijze met zijn sport om te gaan. Niet alleen de federatieverantwoordelijke of de clubverantwoordelijke, maar ook de trainer/coach, de jury/scheidsrechter en de atleet zelf dragen hierbij die verantwoordelijkheid. Dit noodzaakt grondige vorming van alle betrokkenen;
- jongeren in het bijzonder. Jongeren zijn geen jonge volwassenen en hebben nood aan een specifieke regelgeving die aandacht geeft aan hun mogelijkheden en ontwikkeling, maar ook aan hun bescherming;
- de bewustwording over en het omgaan met de risico's bij de beoefening van de verschillende risicovechtsporten bij alle betrokkenen;
- de noodzaak tot grondige medische opvolging en begeleiding.

Rechtstreeks door de Vlaamse overheid erkende vechtsportfederaties

- Vlaamse Judofederaties (VJF)
- Vlaamse Karate Federatie (VKF)
- Vlaamse Ju-Jitsu federatie (VJJF)
- Vlaamse Taekwondobond (VTB)
- Vlaamse schermbond (VTB)
- Vlaamse Boks Liga (VBL)
- Vlaamse Vechtsport Associatie (VVA)
- ABC Vlaanderen (Belgische Kickboksfederatie)
- Vlaamse Wushu Federatie (VWuF)

Voor velen is vechtsport een middel om zich op persoonlijk en maatschappelijk vlak te ontwikkelen.

De generieke richtlijnen

Risicovechtsport is een benaming die tot de verbeelding spreekt en die sterk de nadruk legt op het risico dat verbonden is aan deze sporten. De expertencommissie risicovechtsporten stelde generieke richtlijnen op die in 2009 werden voorgelegd aan de Vlaamse Sportraad. Deze richtlijnen geven een verduidelijking aan de voorwaarden waaraan men moet voldoen in een risicovechtsportcontext. Hierin hebben alle betrokkenen een duidelijke verantwoordelijkheid. De generieke richtlijnen geven aandacht aan:

- de wijze waarop organisaties kunnen voldoen aan het decreet inzake medisch en ethisch verant-

Benadering van risicovechtsport

Risicovechtsporten lijden vaak onder een - al dan niet terecht - negatief imago. De discussies gaan meestal over de medische risico's die bij deze vechtsporten komen kijken, en voornamelijk bij die sporten waar bewust wordt toegewerkt naar Knock Out. Het Risicovechtsportplatform ontfermt zich dan ook vooral over deze medische risico's. Een waakzaam oog is in alle sporten en vooral in deze sector erg belangrijk.

Om meer inzicht te verwerven in het vechtsportgebeuren is het belangrijk om naar de waarden van

de sporten te kijken. Voor veel sporters is de vechtsport een middel om zich op persoonlijk en maatschappelijk vlak te ontwikkelen. De positieve elementen in de sportbeleving worden doorgetrokken naar hun persoonlijke leven. Vechtsport wordt op heel wat plaatsen opgenomen in het buurtsportprogramma, net omwille van die specifieke karakteristieken.

Weinigen zullen bijvoorbeeld al gehoord hebben van de Wai Kru bij Thaiboksen. Dit is het gedeelte van de dans dat sinds het ontstaan voor elke Thaibokswedstrijd wordt uitgevoerd. Het is een ceremoniedans waarbij de leerling respect toont aan zijn leraar, ouders en de vroegere leermeesters van de kunst. Vechtsport is dan ook vaak een manier om waarden aan te leren die dan hun weerslag hebben in het dagelijkse leven.

Een risicovechtsportclub meldt zich aan in je gemeente... Wat nu?

Wanneer een club zich aanmeldt in je gemeente is het belangrijk dat je deze goed weet te plaatsen. Iedereen is immers vrij om

te bepalen aan welke activiteiten hij of zij deelneemt. Maar elkeen moet zich wel bewust zijn van de risico's die eraan verbonden zijn. Als lokale overheid kan je het best enkele basiscriteria nagaan. Vanuit het Risicovechtsportplatform Vlaanderen stellen we dan ook een aantal vragen en tips voor.

Bij welke sportfederatie is de club aangesloten?

Er zijn heel wat federaties waar een club bij kan aangesloten zijn. Zo zijn er veel vechtsportfederaties die rechtstreeks erkend worden door de Vlaamse overheid (zie kadertje). Heel wat kleinere federaties of groeperingen van clubs zijn lid van een erkende recreatieve sportfederatie zoals FROS Amateursportfederatie waarbij de deelfederatie de Vlaamse Kickboks-, Muay Thai en MMA-organisatie (VKBM²⁰) aangesloten is. Deze recreatieve sportfederaties hebben soms ook losse risicovechtsportclubs onder hun leden.

Veel vechtsportclubs bieden bovendien verschillende vechtsportstijlen aan en zijn dan ook aangesloten bij verschillende federaties.

Ten slotte zijn er de niet-erkende federaties en zelfs losse risicovechtsportclubs die op basis van eigen middelen werken. Bij deze laatste groep is er meestal geen enkele transparantie over hun werking.

Probeer zicht te krijgen op de herkomst van de club. Aarzel niet om contact op te nemen met het Risicovechtsportplatform als je niet zeker bent. Het Risicovechtsportplatform is hier dagelijks mee bezig!

Op www.vechtsportplatform.be > Organisatie risicovechtsport vind je een overzicht van het aantal federaties dat het platform momenteel al kent.

Zorgt de club voor een degelijke verzekering voor ál haar leden?

Het decreet verplicht elke vereniging om een verzekering voor zijn leden af te sluiten. Toch is het belangrijk om dit ook na te gaan. Niet alle clubs zorgen voor een degelijke verzekering van álle leden.

Mogelijke inhoud voor een gedragscode of intern reglement

- De vechtsportclub staat open voor iedereen.
- De aangeleerde vechttechnieken worden enkel toegepast in de club, en nooit daarbuiten.
- Sparring gebeurt tegen gelijkwaardige vechters, zowel qua niveau, gewicht als leeftijd.
- Binnen de vechtsportclub wordt er specifieke begeleiding en aandacht besteed aan jeugd (bv. aparte trainingen voor jeugd, extra beschermingsmaatregelen, extra begeleiding, ondertekenen Panathlonverklaring ...).
- De clubleden vertonen respect voor anderen, zowel clubleden, tegenstrevers, trainers, scheidsrechters als supporters.
- Ieder clublid respecteert de regels en reglementen van de club.
- Ieder clublid draagt zorg voor het eigen materiaal en het materiaal van de club.
- Binnen de risicovechtsportclub worden alcohol, drugs en doping niet getolereerd.
- Ieder clublid is steeds eerlijk over blessures of gezondheidsproblemen, zelfs wanneer hij of zij beschikt over een geldig medisch geschiktheidsattest.
- Er wordt op een verantwoorde manier omgegaan met KO.
-

Voorwaarden voor een veilige accommodatie en veilig materiaal

- De vechtsportclub voorziet in haar reglementen verplichtingen inzake persoonlijke veiligheid: propere kledij, korte nagels, geen horloges of sieraden.
- De vechtsportclub verplicht haar leden gebruik te maken van persoonlijk beschermingsmateriaal in goede staat, aanbevolen volgens de richtlijnen van de federatie (handschoenen, mondbeschermer, scheenbeschermers ...).
- De vechtsportclub werkt met materiaal en hulpmiddelen in goede staat, aanbevolen volgens de richtlijnen van de federatie (stootkussens, matten, bokszakken ...).
- De accommodatie heeft een geldige verbruiksvergunning, is in orde met de gemeenschappelijke voorschriften voor brandveiligheid en is voorzien van een protocol voor noodsituaties.
- De accommodatie beschikt over gescheiden kledkamers en sanitair voor mannen/jongens en vrouwen/meisjes.
- Er zijn eerstehulpmiddelen beschikbaar in de accommodatie.
- De accommodatie is hygiënisch, goed verlicht en goed geventileerd.
- De accommodatie is voorzien van de mogelijkheid om persoonlijke eigendommen veilig op te bergen.
- De accommodatie voorziet de mogelijkheid om het clubmateriaal veilig op te bergen zodat enkel bevoegden toegang hebben tot het materiaal en zodat de veiligheid niet verstoord kan worden door rondslingerend materiaal.

Sommige federaties en clubs opteren er bijvoorbeeld voor om enkel competitiesporters aan te sluiten bij de respectievelijke federatie en voor de andere sporten een alternatieve verzekeringsmethode te voorzien. Wees waakzaam voor clubs die helemaal niet aangesloten zijn bij een federatie. Hier is momenteel zeer weinig transparantie over. Vraag risicovechtsportclubs naar of leg nadruk op het belang van een goede verzekering voor lichamelijke ongevallen. Dit eens herhalen kan nooit kwaad.

Heeft de club een gediplomeerde trainer ter beschikking?

Met een gediplomeerde trainer wordt een trainer bedoeld die over een diploma van de Vlaamse Trainersschool (VTS) beschikt. In de vechtsportsector zijn heel veel diploma's terug te vinden maar het betreft meestal technische diploma's, het behalen van een bepaald sporttechnisch niveau of het in de leer geweest zijn bij een belangrijk leermeester. Dit soort diploma's heeft ongetwijfeld een belangrijke waarde en aanzien binnen de sport, maar ze garanderen geen opleiding op pedagogisch en didactisch vlak. De opleidingen van de Vlaamse Trainersschool zijn net gericht op het training geven en het aanleren van de sportspecifieke technieken en vaardigheden aan ver-

schillende doelgroepen. De Vlaamse Trainersschool erkent wel bepaalde opleidingen die zij niet zelf organiseren.

Aanvaard enkel VTS-diploma's en diploma's van opleiding die erkend zijn door de VTS. Of ga minstens na welke oorsprong een diploma of attest heeft. Neem contact op met het Risicovechtsportplatform als je dit helemaal niet kan inschatten. Het platform kan hiervoor bij specifieke contactpersonen terecht.

Is de club zich bewust van de medische risico's en gaat ze verantwoord om met deze risico's?

Is alles mogelijk of heersen er duidelijke regels? Hoe worden deze regels gecommuniceerd en staan deze ook effectief neergeschreven in een reglement of gedragscode? Met een interne reglementering geeft een club blijk te streven naar een gezonde en ethische sportbeoefening. Ga na of een club zo'n interne reglementering of gedragscode heeft en haal eventueel voorbeelden aan om dit te bevragen (zie kader).

Is de omgeving waarin gesport wordt voldoende veilig?

Net zoals in andere sporten is de veiligheid van de sportaccommodatie erg belangrijk. Vaak is dit een heikel punt aangezien heel wat gemeenten kampen met een tekort

aan sportaccommodatie. Ook de persoonlijke bescherming en het materiaal dat gebruikt wordt moet in orde zijn. Daarvoor kan je enkele voorwaarden nagaan (zie kader). De richtlijnen voor het persoonlijk beschermingsmateriaal vind je meestal terug in de wedstrijdreglementen van de federaties. //

Voor alle mogelijke vragen betreffende (risico)vechtsport kunnen de verantwoordelijken binnen de gemeenten steeds terecht bij het Risicovechtsportplatform Vlaanderen.

Tel: 0495/10.06.84 of
0495/10.07.90
www.vechtsportplatform.be
info@vechtsportplatform.be

Meer lezen over dit onderwerp?
Zoek in de ISB-Kennisbank met de trefwoorden
GEVECHTSSPORTEN, SPORTVERENIGINGEN